

20 HAZİRAN

DÜNYA MÜLTECİ GÜNÜ (2020)

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından daha önce Afrika Mülteci Günü olarak anılan 20 Haziran tarihini “**Dünya Mülteci Günü**” olarak belirlenmiştir.¹ Her yıl Dünya Mülteci Günü nedeniyle çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir, konu ile ilgili farkındalık yaratılmaya çalışılmaktadır.²

Konu ile ilgili bazı temel kavramlar aşağıda belirtilmiştir:

Mülteci: Yaşadığı yerde herhangi bir sebeple baskı altına alınmış, adil ve tarafsız davranılmaktan çekinen, otoritelere güvenini kaybederek sığınma talebi için başka ülkelere baş vurup bu talebi kabul edilen kişidir.³

Sığınmacı: Mülteci ile benzer nedenlerle ülkesinden ayrılmış, sığınma talebine başvurmuş fakat bu talebi henüz kabul edilmemiş olan kimselerdir.³

Göçmen Göçmen kavramı yukarıdaki tanımlarda belirtilen nedenlerden farklı olarak memleketlerinden ayrılmış olan kimseler için kullanılmaktadır. Çoğunlukla ekonomik olmak üzere farklı sebepler söz konusu olup yetkililerin bilgisi ve izni dahilinde yerleşme söz konusudur. Bireyler yetkililerin bilgisi ve izni olmadan göç etmişler ise “*kaçak göçmen*” kavramı kullanılmaktadır.³

Geçici Koruma: Bu kavram ise kitlesel göç durumları için özel olarak tanımlanmış olup “memleketlerinden ayrılmaya zorlanmış, geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılar”ı tanımlamaktadır. Ülkemizde bulunan Suriyeliler bu kavram karşılamaktadır.⁴

Dünya üzerinde 70,8 milyon zorla yerinden edilmiş insan bulunmaktadır. Bu sayıya her gün binlerce kişi eklenmektedir.² Bu sayıdan 41,3 milyonu kendi ülkeleri içinde yer değiştirmek zorunda bırakılmışken; mültecilerin sayısı 25,9 milyon, sığınmacıların sayısı ise 3,5 milyondur. ⁵

Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü (UNHCR) verilerine göre dünya üzerindeki mültecilerin %57’si Suriye (6,7 milyon), Afganistan (2,7 milyon) ve Güney Sudan (2,3 milyon) gibi aktif çatışma bölgelerinden ayrılmak zorundan kalan kimselerdir. Verilere göre tüm mültecilerin %80’i komşu ülkelere sığınmıştır. Ülkemiz 3,7 milyon mülteciye ev sahipliği yaparak en çok mültecinin bulunduğu ülkedir. Takip eden ülkeler Pakistan (1,4 milyon), Uganda (1,2 milyon), Sudan (1,1 milyon) ve Almanya (1,1 milyon) olarak belirlenmiştir. ⁵

¹ [İnternet] <https://www.who.int/life-course/news/events/world-refugee-day/en/> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

² [İnternet] <https://www.gov.za/WorldRefugeeDay2020> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

³ [İnternet] <http://bianet.org/biamag/bianet/2953-mul-teci-siginmaci-gocmen-nedir> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

⁴ [İnternet] <https://www.goc.gov.tr/turkiye-de-gecici-koruma> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

⁵ [İnternet] <https://www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-(2019/2020-79)

Dünyada mültecilere yönelik ayrımcılığın önüne geçilmesi, bu bireylerin sağlık hizmetlerine erişim haklarının sağlanması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve sosyal olarak topluma dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır. Herhangi bir zor koşul nedeniyle memleketlerinden ayrılmak zorunda kalmış olan bu kişilerin travmaları ve yeni ortamlara uyum sağlama çabaları; bu bireylerin incinebilir grup olarak nitelendirilmesini gerektirmektedir. Sosyal sistemlerin ve sağlık hizmetlerinin ihtiyaçlara göre uyarlanması küresel sağlığın korunmasında önemli bir önceliktir.⁶

Küresel düzeyde Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile mücadele sonucunda ortaya çıkan koşullar zor hayat şartları ile karşı karşıya kalan bu bireyleri daha büyük tehdit altına sokmakta; mücadelenin kimseyi geride bırakmadan ortak çaba ile gerçekleşmesinin önüne geçmektedir.⁷

Mültecilerin yaşadığı zorluklara dikkat çekmek ve bu zorlukların önlenmesine yönelik çabaların desteklenmesi amacıyla 2001'den beri her yıl 20 Haziran tarihinde Dünya Mülteci Günü adı altında düzenlenen etkinliklere, BM tarafından bir tema belirlenmektedir. Bu yılın teması "*Her Eylem Önemlidir. - Every Action Counts.-*" olarak belirlenmiştir. Bu tema ile mültecilere yönelik ayrımcılığın önlenmesinde her bireye ve her kuruluşa görev düştüğü vurgulanmaktadır.^{8,9}

⁶[İnternet]

http://www.hubam.hacettepe.edu.tr/ekler/pdf/savunmasizlik_calistay/Nuket_Ornek_Buken_Biyotikte_orselen_ebilir_gruplar.pdf Erişim Tarihi: 13.06.2020.

⁷ [İnternet] <https://korona.hasuder.org.tr/covid-19-ve-multeciler-ile-ilgili-eyleme-gecmeliyiz/> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

⁸ [İnternet] <https://www.unhcr.org/refugeeday/> Erişim Tarihi: 13.06.2020.

⁹ [İnternet] <https://www.un.org/en/observances/refugee-day> Erişim Tarihi: 13.06.2020.